

Михайлов В.В.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Погорелова Т.В.,
канд. екон. наук, доцент,
Одеський національний економічний університет

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ЮРИДИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В умовах призупинення оприлюднення статистичної інформації органами державної статистики (за винятком окремої інформації) аналіз діяльності юридичних компаній в Україні є досить складним завданням. Разом з тим, Державною службою статистики України опубліковано інформацію, зокрема щодо, кількості діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів (2014–2023), загальної вартості куплених товарів та послуг суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності [1].

Відтак, аналіз наявних даних, що пов'язані із діяльністю суб'єктів господарювання в Україні за допомогою статистичних методів наукового дослідження стане ефективним інструментом, який зможе відобразити поточну ситуацію на українському ринку юридичних послуг.

Варто зазначити, що дослідження специфіки функціонування юридичного бізнесу в Україні у даному дослідженні базується на офіційній інформації, щодо класифікації видів економічної діяльності (КВЕД). Так, за національним класифікатором ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» Діяльності у сфері права відповідає код 69.10 [2].

Вважаємо, що в умовах недостатньої кількості статистичних даних, наявність яких сприяла б повній та всебічній характеристиці стану юридичного бізнесу в Україні, в першу чергу доцільним буде провести аналіз рядів динаміки, що відображають кількість діючих суб'єктів господарювання в Україні, напрямок діяльності яких безпосередньо пов'язаний із діяльністю у сфері права (табл. 1).

Аналіз табл. 1 свідчить, про суттєве зростання кількості діючих (тих, що не перебувають у стані припинення) суб'єктів господарювання за КВЕД 69.10 (темп приросту за базовими показниками – 69,9%) у 2023 році.

Таблиця 1

Динаміка кількості діючих суб'єктів господарювання за КВЕД 69.10

Роки	Кількість діючих суб'єктів господарювання, од.	Абсолютний приріст, одиниць		Темп зростання, %		Темп приросту, %	
		ланцюговий	базисний	ланцюговий	базисний	ланцюговий	базисний
А	1	2	3	4	5	6	7
2014	19510	...	0	...	100,0	...	0,0
2015	33228	13718	13718	170,31	170,31	70,31	70,31
2016	31624	-1604	12114	95,17	162,0	-4,83	62,09
2017	31834	210	12324	100,66	163,1	0,66	63,17
2018	32926	1092	13416	103,43	168,7	3,43	68,76
2019	32996	70	13486	100,21	169,12	0,21	69,12
2020	34521	1525	15011	104,62	176,94	4,62	76,94
2021	29992	-4529	10482	86,88	153,73	-13,12	53,73
2022	29160	-832	9650	97,23	149,46	-2,77	49,46
2023	33142	3982	13632	113,66	169,87	13,66	69,87

Джерело: складено авторами за [1, 3, с. 65]

Разом з тим, за допомогою визначення середнього абсолютного приросту; середнього темпу зростання та середнього темпу приросту проведемо поглиблений аналіз стану юридичного бізнесу в Україні. Так, середньорічний абсолютний приріст кількості підприємств (КВЕД 69.10) за період 2015-2023 роки становить:

$$2015-2023 = U_{2023} - U_{2014} = 33142 - 19510 = 1515 \text{ підприємств (1)}$$

Середньорічний темп зростання за період 2015 – 2023 роки складає:

$$T_{p2015-2023} = \sqrt[9]{U_{2023} / U_{2014}} = \sqrt[9]{33142 / 19510} = 1,061 \text{ або } 106,1 \% \text{ (2)}$$

Середньорічний темп приросту за період 2015 – 2023 роки:

$$T_{pr2015-2023, \%} = T_{p2015-2023, \%} - 100 = 106,1 - 100 = 6,1 \% \text{ (3)}$$

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновок, що за період 2015-2023 роки (9 років), кількість діючих суб'єктів господарювання за КВЕД 69.10 Діяльність у сфері права збільшувалась в середньому щорічно на 1515 підприємств або на 6,06 %.

Проведемо аналогічний огляд показників, які характеризують загальну вартість куплених товарів та послуг у 2017-2023 роках підприємствами, що спеціалізуються у сфері права (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка загальної вартості куплених товарів та послуг за КВЕД 69.10

Роки	Загальна вартість куплених товарів та послуг за КВЕД 69.10, тис. грн.	Абсолютний приріст, одиниць		Темп зростання, %		Темп приросту, %	
		ланцюговий	базисний	ланцюговий	базисний	ланцюговий	базисний
А	1	2	3	4	5	6	7
2017	8273027,3	...	0	...	100	...	0
2018	10270335,6	1997308,3	1997308,3	124,14	124,14	24,14	24,14
2019	11492744,0	1222408,4	3219716,7	111,90	138,92	11,90	38,92
2020	12243124,9	750380,9	3970097,6	106,53	147,99	6,53	47,99
2021	13972274,4	1729149,5	5699247,1	114,12	168,89	14,12	68,89
2022	6235939,6	-7736334,8	-2037087,7	44,63	75,38	-55,37	-24,62
2023	18038865,8	11802926,2	9765838,5	289,27	218,04	189,27	118,04

Джерело: складено авторами за [1, 3, с. 65]

Середньорічний абсолютний приріст за період 2018 – 2023 роки:

$$2018-2023 = Y_{2023} - Y_{2017} = 18038865,8 - 8273027,36 = 1627639,8 \text{ тис. грн. (4)}$$

Середньорічний темп зростання за період 2018 – 2023 роки:

$$T_{p2018-2023} = \frac{Y_{2023}}{Y_{2017}} = \frac{18038865,8}{8273027,3} = 1,139 \text{ або } 113,9 \% \text{ (5)}$$

Середньорічний темп приросту за період 2018 – 2023 роки:

$$T_{pr2018-2023, \%} = T_{p2018-2023, \%} - 100 = 113,9\% - 100 = 13,9 \% \text{ (6)}$$

Отже, за період 2018-2023 роки, тобто за 6 років, загальна вартість куплених товарів та послуг за КВЕД 69.10 (діяльність у сфері права) збільшувалась в середньому щорічно на 1627639,8 тис. грн. або на 13,9 %.

Разом з тим, вкрай важливим є дослідження показників нових суб'єктів на ринку юридичних послуг. Зокрема, аналіз кількості нових адвокатів за останні роки свідчить про поступове зменшення їх чисельності (рис. 1).

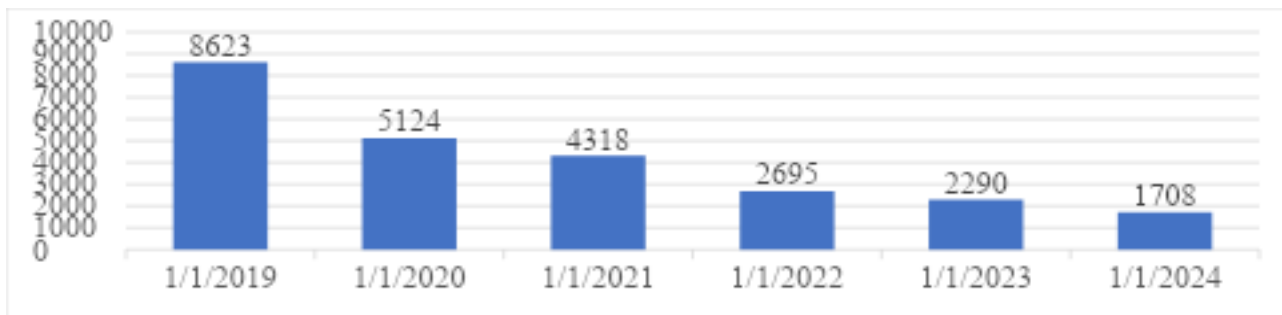

Рис. 1. Кількість нових адвокатів станом на відповідний рік, осіб

Джерело: складено автором за [4]

Підсумовуючи зазначимо, що проведення статистичного аналізу ринку юридичних послуг тільки за кількома напрямками не може повністю відобразити стан юридичного бізнесу в Україні. Проблема обмеженості статистичних даних ускладнює вивчення стану вітчизняного ринку правових послуг, однак в таких умовах можливим є пошук нових способів його вивчення. Результати дослідження свідчать, що основні показники функціонування українського ринку юридичних послуг мають тенденцію до зростання, а певний спад у 2022 році зумовлений на наш погляд, наслідками початку повномасштабної війни.

Список використаних джерел

1. State Statistics Service of Ukraine (2025). Official web-site. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 12 May 2025). [In Ukrainian].
2. Derzhavnyj komitet Ukrainy z pytan' tekhnichnoho rehulyuvannya ta spozhyvchoy polityky. (2010). Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diial'nosti DK 009:2010. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (accessed 13 May 2025). [In Ukrainian]
3. Ol'vins'ka Yu.O., Samotoienkova O.V. (2022). Statystyka. Konspekt lektzij dlia studentiv 1-III kursiv usikh spetsial'nostej vsikh form navchannia. Odessa: ONEU [In Ukrainian].
4. Kil'kist' novykh advokativ v Ukraini. Opendatabot. <https://opendatabot.ua/analytics/advocates-2024> (accessed 11 May 2025). [In Ukrainian]